

Reactie Gemeente Alphen aan den Rijn op de voorgestelde wetswijziging van de Wet Gemeentelijke schuldhulpverlening

Graag reageert Gemeente Alphen aan den Rijn op de voorgestelde wetswijziging Wet Gemeentelijke schuldhulpverlening. Deze wetswijziging past binnen de visie van de gemeente voor een brede en sterke armoedeaanpak om ernstige schuldensituaties en de inzet van dure dienst- en hulpverleningstrajecten te voorkomen. Deze reactie beantwoordt vragen gesteld vanuit het Ministerie, en geeft per deelonderwerp aandachtspunten mee voor het versterken van de wetswijziging. Deze versterking zit voornamelijk in het bieden van voldoende decentrale beleidsvrijheid voor het inrichten van een effectieve vroegsignaleringsaanpak die past bij lokale omstandigheden.

Beantwoording gestelde vragen

Vanuit het Ministerie is de oproep gedaan om in ieder geval te reageren op de volgende vragen:

- 1. Ontbreken persoonsgegevens in de tabel in het algemene deel (zie pagina's 6 en 7) van de memorie van toelichting die noodzakelijk zijn voor schuldhulpverlening?*

De persoonsgegevens zijn voor zover wij kunnen beoordelen compleet.

- 2. Zou de melding van betalingsachterstanden door verhuurders aan gemeenten wettelijk geregeld moeten worden (in aanvulling op grondslag voor gemeenten om de gegevens te mogen ontvangen en gebruiken?)*

Momenteel is er nog geen specifieke regelgeving die informatie – uitwisseling over betalingsachterstanden van huur zonder dat toestemming van de betrokkene vooraf mogelijk maakt. Door het niet betalen van de huur kunnen (financiële) problemen snel escaleren. Een wettelijke grondslag voor het uitwisselen van gegevens over betalingsachterstanden van verhuurders (zowel woningcorporaties als particuliere verhuurders) is om die reden zeer wenselijk, al dan niet noodzakelijk voor een effectieve vroegsignaleringsaanpak.

- 3. Is overgangsrecht nodig voor het aanpassen van het gemeentelijke plan integrale schuldhulpverlening en gemeentelijke (ICT-)processen?*

Omdat de wetswijziging op een aantal punten onvoldoende helder is (zie verdere uitleg hieronder) kan geen volledig antwoord gegeven worden. Er is wel een tijdsinvestering nodig

van een jaar voor het inrichten van een vroegsignaleringsaanpak, waaronder: het inrichten van een werkproces en bijbehorende applicaties, afspraken maken met schuldeisers, privacyrisico's in kaart brengen en hier beheersmaatregelen op nemen.

Aandachtspunten wetwijziging per deelonderwerp

a. Vroegsignalering van schulden

De effectiviteit van een vroegsignaleringsaanpak hangt sterk samen met de mate waarin deze is afgestemd op lokale omstandigheden. Het is daarom van groot belang dat de wetwijziging voldoende decentrale beleidsvrijheid biedt. Op een aantal punten beperkt de wetwijziging deze, of is het onvoldoende helder of er decentrale beleidsvrijheid is:

1. Omdat schulden in veel gevallen samenhangt met andere problematiek is de kracht van vroegsignalering om medewerkers in te zetten die in staat zijn om problematiek op verschillende terreinen te signaleren en financiële know – how hebben. Daarom heeft Gemeente Alphen aan den Rijn ervoor gekozen om vroegsignalering te beleggen bij Integrale Toegangsmedewerkers. Zij bieden ondersteuning bij multi – problematiek, en kunnen waar nodig doorverwijzen naar bijv. Schuldhulpverlening. De wetwijziging gaat ervan uit dat schuldhulpverleners betalingsachterstanden van schuldeisers verwerken en gebruiken voor het doel vroegsignalering van schulden. Het is niet duidelijk of:
 - a. Een niet – schuldhulpverlener vroegsignalering van schulden mag uitvoeren of;
 - b. Onder welke voorwaarden dit wel mogelijk is.
2. De wetwijziging stelt dat de gemeenteraad in haar integrale schuldhulpverleningsplan moet aangeven hoe de samenwerking met schuldeisers moet worden vormgegeven. Het is goed om het proces van vroegsignalering, en de taken en verantwoordelijkheden die verschillende partijen binnen deze aanpak hebben vast te leggen. Het is echter niet wenselijk om voorwaarden te stellen aan:
 - a. De plek waar deze afspraken geborgd moeten worden. Vroegsignalering kan namelijk net zo goed een plek krijgen binnen een integraal plan voor het sociaal domein, en;
 - b. De inrichting van de vroegsignaleringsaanpak, zoals voorgesteld in lid 4 onderdeel d: 'dat het college een inwoner een aanbod doet tot een eerste gesprek als bedoeld in artikel 4, eerste lid, als een bij algemene maatregel van bestuur te bepalen signaal van schuldeisers over betalingsachterstanden wordt ontvangen door het college' en het voorstel om een beschikking af te geven voor een vroegsignaleringstraject.

3. Wat opvalt is dat de uitwisseling binnen de gemeente beperkt is tot de genoemde schuldeisers. Een ontbrekende schuldeiser is wat ons betreft de gemeentelijke belastinguitvoerder.
4. Er wordt een bewaartermijn van 6 maanden gehanteerd. Om de interventie goed te toetsen is het van belang om de gegevens na 6 maanden geanonimiseerd te bewaren.
5. Voorstel termijnen m.b.t. melden achterstanden
 - Vanaf 2 maanden huurachterstand;
 - Vanaf 3 maanden betalingsachterstand op energie;
 - Vanaf 3 maanden betalingsachterstand op drinkwater;
 - Vanaf 4 maanden betalingsachterstand op de zorgverzekering

Er wordt landelijk nog veel ervaring opgedaan om tot een combinatie van signalen te komen waarop vroegsignalering het meeste effect heeft. Ons voorstel zou daarom zijn om gemeenten ruimte te bieden te experimenteren met de combinatie van signalen.

b. Gegevens besluit toegang en plan van aanpak schuldhulpverlening

Om de intakefase van de Schuldhulpverlening te versnellen/verbeteren en het risico op het mislukken van een schuldregeling te verlagen is het wenselijk om 1 systeem te kunnen raadplegen met daarin alle schulden zichtbaar. De BKR is niet volledig.